EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 1.6.2012
COM(2012) 251 final

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

Kahdeksas kertomus 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 866/2004 täytäntöönpanosta ja sen soveltamisesta 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 2011 välisenä aikana aiheutuneesta tilanteesta

{SWD(2012) 140 final}

KOMISSION KERTOMUS NEUVOSTOLLE

Kahdeksas kertomus 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 866/2004 täytäntöönpanosta ja sen soveltamisesta 1 päivän tammikuuta ja 31 päivän joulukuuta 2011 välisenä aikana aiheutuneesta tilanteesta

JOHDANTO

Liittymisasiakirjan pöytäkirjassa nro 10 olevan 2 artiklan mukaisesta järjestelystä annettu neuvoston asetus (EY) N:o 866/2004[1], jäljempänä 'vihreää linjaa koskeva asetus', tuli voimaan 1. toukokuuta 2004. Siinä vahvistetaan ehdot, joiden mukaisesti EU:n lainsäädäntöä sovelletaan henkilöiden, tavaroiden ja palvelujen liikkumiseen Kyproksen tasavallan hallituksen tosiasialliseen hallintaan kuuluvien ja kuulumattomien alueiden välisen linjan yli. Sääntöjen tehokkuuden varmistamiseksi niiden soveltaminen on ulotettu koskemaan näiden alueiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvan itäisen tukikohta-alueen välistä rajaa.[2]

Tämä kertomus kattaa ajanjakson 1. tammikuuta–31. joulukuuta 2011.

Komissio ei ehdottanut raportointijakson aikana muutoksia vihreää linjaa koskevaan asetukseen, mutta tarkisti täytäntöönpanosääntöjä.

Komissio on jatkanut rakentavaa vuoropuhelua asetuksen täytäntöönpanosta Kyproksen tasavallan viranomaisten ja Yhdistyneen kuningaskunnan suvereniteettiin kuuluvan tukikohta-alueen, jäljempänä 'tukikohta-alue', hallinnon kanssa virkamiestasolla.

1. TÄYTÄNTÖÖNPANOTOIMET

Komissio hyväksyi 31. toukokuuta 2011 asetuksen N:o 531/2011, jolla tarkistettiin vihreää linjaa koskevan asetuksen täytäntöönpanosääntöjä.[3]

Komission päätöksellä poistettiin velvoite kasvattaa vihreän linjan, jäljempänä 'linjan', yli käytävässä kaupassa liikkuvat perunat suoraan sertifioiduista siemenperunoista. Tämä mahdollistaa sellaisten perunoiden kaupan, jotka on kasvatettu sertifioitujen siemenperunoiden tuottamasta ensimmäisestä sadosta saaduista maatilan omista siemenperunoista. Edellytyksenä on, että komission nimittämät riippumattomat kasvinsuojeluasiantuntijat valvovat toimintaa perunoiden alkuperän ja terveyden varmistamiseksi.

---

1 EUVL L 161, 30.4.2004, s. 128, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 587/2008 (EUVL L 163, 24.6.2008, s. 1); tunnetaan vihreää linjaa koskevana asetuksena.

2 Ks. vihreää linjaa koskevan asetuksen johdanto-osan 3 kappale.

3 Asetus N:o 1480/2004 Kyproksen tasavallan hallituksen tosiasialliseen hallintaan kuulumattomilta alueilta sen tosiasialliseen hallintaan kuuluville alueille tuotavia tavaroita koskevista erityissäännöistä.

2. HENKILÖIDEN LINJANYLITYS

2.1. Ylitykset vahvistetuissa ylityspaikoissa

Asetus muodostaa vakaan oikeudellisen kehyksen kyproslaisten, muiden EU-kansalaisten ja kolmansien maiden kansalaisten liikkumiselle linjan yli vahvistetuissa ylityspaikoissa. Linjan ylittävien kyproksenkreikkalaisten määrä on kasvanut hieman, kun taas linjan ylittävien kyproksenturkkilaisten määrä on laskenut.

Kyproksen tasavallalta saatujen tietojen mukaan linjan ylitti raportointijakson aikana 621 406 (edellisellä jaksolla 596 578) kyproksenkreikkalaista 210 877:ssa (edellisellä jaksolla 170 315:ssa) ajoneuvossa hallituksen hallinnassa olevilta alueilta Kyproksen pohjoisosaan ja 937 789 (edellisellä jaksolla 1 097 676) kyproksenturkkilaista 348 225:ssa (edellisellä jaksolla 378 475:ssa) ajoneuvossa Kyproksen pohjoisosasta hallituksen hallinnassa oleville alueille.[4]

Muiden EU-maiden kuin Kyproksen ja kolmansien maiden kansalaisten linjanylitykset vähenivät hienoisesti. Kyproksen tasavallan poliisin, jäljempänä ’CYPOL’, toimittamien tietojen mukaan muiden EU-maiden ja kolmansien maiden kansalaiset ylittivät linjan raportointijaksolla 634 218 kertaa (edellisellä jaksolla 664 566 kertaa). Näistä ylityksistä 67 prosenttia (424 992 ylitystä) tapahtui jalankulkijoille tarkoitetussa Ledra-kadun ylityspaikassa, joka avattiin huhtikuussa 2008. Ei-kyproslaisten (pääasiassa turistien) linjanylityksistä valtaosa tapahtuikin Ledra-kadun ylityspaikassa.

Nämä luvut vastaavat suurin piirtein Kyproksen turkkilaisyhteisöltä saatuja tietoja, joiden mukaan linjan ylitti 694 633 kyproksenkreikkalaista 248 962 ajoneuvossa hallituksen hallinnassa olevilta alueilta Kyproksen pohjoisosaan ja 1 450 566 kyproksenturkkilaista 553 913 ajoneuvossa Kyproksen pohjoisosasta hallituksen hallinnassa oleville alueille. Lisäksi linjan ylitti 1 101 942 ulkomaan kansalaista hallituksen hallinnassa olevilta alueilta Kyproksen pohjoisosaan.

Edellä mainitut CYPOLin luvut eivät kuitenkaan sisällä tietoja henkilöistä ja ajoneuvoista, jotka ylittivät linjan *Pergamosin* ja *Strovilian* ylityspaikoissa Kyproksen pohjoisosasta itäiselle tukikohta-alueelle.[5] Itäisen tukikohta-alueen hallinto ei pidä tarkkoja tilastoja näistä ylityspaikoista. Kyproksen turkkilaisyhteisöltä peräisin olevien tietojen perusteella se kuitenkin arvioi, että noin 84 407 kyproksenkreikkalaista ylitti linjan Kyproksen pohjoisosaan ja 450 408 kyproksenturkkilaista ylitti linjan hallituksen hallinnassa oleville alueille tukikohta-alueella sijaitsevien ylityspaikkojen kautta.

Ylityspaikoissa työskentelevän CYPOLin henkilöstön määrä kasvoi vuoden 2010 73:sta 77:ään vuonna 2011.

Henkilöiden linjanylitysten sujumisesta on annettu yleisesti myönteinen arvio. Raportointijakson aikana ilmoitettiin kuitenkin muutamista ongelmista. Latvialaisia turisteja kuljettaneelta kyproksenturkkilaiselta linja-autolta evättiin 9. lokakuuta 2011 linjanylityslupa Agios Dometiosin ylityspaikalla, jonka läpi se oli aikaisemmin kulkenut useita kertoja. Linja-

---

[4] Kyproksen tasavallan viranomaiset eivät tilastoi kyproksenkreikkalaisten paluuta hallituksen hallinnassa oleville alueille eivätkä kyproksenturkkilaisten paluuta Kyproksen pohjoisosaan (ks. liite VII).

[5] Vihreää linjaa koskevassa asetuksessa ei säädetä raportointivelvollisuudesta näiden ylityspaikkojen osalta.

auton kuljettaja kertoi saaneensa ylityspaikalla kuulla, että linjan voivat ylittää ainoastaan kyproksenturkkilaiset Kyproksen turkkilaisyhteisössä rekisteröidyssä linja-autossa. Matkustajat vietiin Ledra Palacen ylityspaikalle, jossa he ylittivät linjan jalkaisin, ja matkan jatkamista varten vuokrattiin toinen linja-auto hallituksen hallinnassa olevalta alueelta. Kyproksen tasavallan viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle, etteivät ylitykseen tarvittavat asiakirjat olleet kunnossa. Linja-auton kuljettaja väittää kuitenkin saaneensa ylitysluvan monta kertaa tämän tapauksen jälkeen, kun kuljetettavana on ollut kyproksenturkkilaisia. Hän on tehnyt asiasta virallisen valituksen komissiolle.

Väärinkäsitys, jonka mukaan kyproksenturkkilaiset eivät voisi enää ylittää linjaa ilman Kyproksen tasavallan henkilökorttia, saatiin nopeasti oikaistua, ja se koski ainoastaan muutamia kyproksenturkkilaisia tiettyinä päivinä.

Edellä mainitut tapaukset ovat huolestuttaneet Kyproksen turkkilaisyhteisöä, ja komissio otti ne esille Kyproksen tasavallan viranomaisten kanssa käymissään keskusteluissa sen selvittämiseksi, onko niiden harjoittamassa politiikassa tapahtunut sellainen muutos, josta olisi ilmoitettava komissiolle vihreää linjaa koskevan asetuksen mukaisesti.[6] Kyproksen tasavallan viranomaiset ilmoittivat komissiolle, ettei henkilöiden linjanylityksiä koskevassa politiikassa ole tapahtunut muutoksia, ja pitivät tapausten osuutta varsin vähäisenä linjanylitysten kokonaismäärään verrattuna.

2.2. Laiton muuttoliike vihreän linjan yli ja turvapaikanhakijat

CYPOLin luvut vuodelta 2011 osoittavat, että laiton muuttoliike linjan yli Kyproksen pohjoisosasta hallituksen hallinnassa oleville alueille väheni entisestään. Vuonna 2011 hallituksen hallinnassa olevilla alueilla pysäytettiin 1 311 laitonta maahantulijaa (edellisellä jaksolla 1 855) (luku ei sisällä henkilöitä, joille ei annettu ylityslupaa vihreän linjan ylityspaikoissa[7]). Yksi laiton tulija saapui suoraan hallituksen hallinnassa oleville alueille, ja 18 henkilöä saapui itäisen tukikohta-alueen kautta, joten pysäytettyjen laittomien maahantulijoiden kokonaismäärä oli 1 330. CYPOLin mukaan todennäköinen syy tähän kehitykseen on työllistymismahdollisuuksien heikentyminen Kyproksen talouskriisin ja Kyproksen tasavallan viranomaisten laitonta maahanmuuttoa ehkäisevän toiminnan seurauksena. Valtaosa pysäytetyistä laittomista tulijoista oli Syyrian, Iranin ja Georgian kansalaisia (ks. liite VIII). Laittomat tulijat pysäytetään yleensä linjalla suoritettavissa tarkastuksissa ja lentoasemilla heidän pyrkiessään poistumaan Kyprokselta. Kansainvälistä suojelua hakevat kolmansien maiden kansalaiset tulevat yleensä tietoon poliisiasemilla, kun he hakevat turvapaikkaa.

Arvioidessaan reittejä, joiden kautta laittomat tulijat saapuvat hallituksen hallinnassa oleville alueille, CYPOL käyttää samoja kriteerejä kuin aiempina vuosina, pääasiassa asiakirjoja (viisumit, Turkin maahantulo-/maastapoistumisleimat passeissa tai ”Pohjois-Kyproksen turkkilaisen tasavallan” myöntämät ”viisumit” tai ”oleskeluluvat”), tulijoiden lausuntoja sekä muunlaista näyttöä, kuten henkilöpapereiden puuttumista tai kyproksenturkkilaisia sanomalehtiä tai turkkilaisia seteleitä.

---

6 Vihreää linjaa koskevan asetuksen 10 artikla.

7 Kyproksen tasavalta ei ylläpidä virallisia tilastoja henkilöistä, joille ei anneta vihreän linjan ylityslupaa. CYPOL kuitenkin arvioi, että noin 2 220 henkilöltä olisi evätty lupa ylittää linja hallituksen hallinnassa oleville alueille vuonna 2011.

Yhteensä 1 311 laittomasta maahantulijasta 417 (31,8 prosenttia) haki turvapaikkaa Kyproksen tasavallasta.

Useimmat laittomat maahantulijat saapuvat hallituksen hallinnassa oleville alueille Turkin ja Kyproksen pohjoisosan kautta.

Kyproksen turkkilaisyhteisöltä saatujen tietojen mukaan Kyproksen pohjoisosassa pidätettiin 16 laitonta maahantulijaa, jotka kaikki olivat syyrialaisia. Yhteensä 2 267 henkilöltä evättiin lupa ylittää linja Kyproksen pohjoisosaan virallisissa ylityspaikoissa.[8] Raportointijaksolla 860 henkilöä ”karkotettiin” Kyproksen pohjoisosasta.[9]

Latakian (Syyria) ja Famagustan välinen lauttaliikenne lakkautettiin syyskuussa 2010. Syyrian kriisi ei ole toistaiseksi vaikuttanut Kyprokseen, ja Syyriasta tulevien laittomien maahantulijoiden määrä on vähentynyt.

Henkilöistä, jotka kieltäytyivät ylittämästä linjaa ylityspaikoilla, ei ole yksityiskohtaisia tietoja.

Kyproksen tasavallan ja Kyproksen turkkilaisyhteisön välillä ei ole suoraa yhteistyötä poliisi- ja maahanmuuttoasioissa. Kahden yhteisön edustajat tapaavat kuitenkin YK:n alaisessa rikosasioita käsittelevässä teknisessä komiteassa. Komitea on yksi seitsemästä YK:n tuella perustetusta erityiskomiteasta, joiden tarkoituksena on lisätä yhteisöjen välistä luottamusta, ja se perustuu Kyproksen kahden johtajan välillä 21. toukokuuta 2008 päästyyn sopimukseen. Komitean jatkeeksi yhteisöt ovat perustaneet mekanismin tiedonvaihtoa ja yhteisiä aloitteita varten (yhteinen viestintätoimisto, *Joint Communications Room*), jossa on jatkuvasti läsnä YK:n UNFICYP-rauhanturvajoukkojen poliisi. Toimisto toimii kuutena päivänä viikossa. Kumpikin osapuoli on ilmaissut halukkuutensa edistää poliisivoimiensa vuorovaikutusta näiden mekanismien kautta sekä lisätä yhteistyötä ja keskinäistä avunantoa vaihtamalla tietoja kaappauksiin, pysäytettyihin henkilöihin, laittomiin huumausaineisiin ja varastettuun tavaraan liittyvistä tapauksista.[10]

CYPOL on kuvannut yhteistyötä muiden hallintoyksikköjen ja itäisen tukikohta-alueen hallinnon kanssa erittäin hyväksi.

Itäinen tukikohta-alue

Yleisesti ottaen laiton maahantulo itäisen tukikohta-alueen kautta on vähentynyt raportointijaksolla. Tukikohta-alueen virkamiehet pitävät Kyproksen tasavallan ja tukikohta-alueen tulli- ja maahanmuuttoviranomaisten yhteistyötä alueella edelleen erinomaisena. Raportointijaksolla 1 163 henkilöltä evättiin linjanylitys. Valtaosa heistä oli Kyproksen pohjoisosassa asuvia Turkin kansalaisia. Muut ulkomaalaiset olivat Australiasta, Yhdysvalloista, Brasiliasta, Iranista ja Venäjältä tulleita turisteja, jotka ylittivät linjan maan pohjoisosan kautta. Nämä henkilöt[11] ohjattiin Nikosiassa olevaan Agios Dometiosin ylityspaikkaan Kyproksen tasavaltaan pääsyä koskevien vaatimusten käsittelyä varten.

---

8 Turkki: 979, Syyria: 204, Turkmenistan: 167, Georgia: 88, Irak: 74.

9 Turkki: 543, Syyria :44, Moldova: 64, Iran: 53, Nigeria: 10.

10 UNFICYPin tiedot.

11 Turkki: 900, Iran: 39, Australia: 33, Yhdysvallat: 30, Brasilia: 19, Venäjä: 19.

Itäisellä tukikohta-alueella pysäytettiin yhteensä 18 laitonta tulijaa[12], joista yhdeksän ylitti linjan hallituksen hallinnassa oleville alueille laillisesti mutta jatkoi oleskeluaan viisuminsa voimassaoloajan päättymisen jälkeen. Tukikohta-alueella pidätettiin kolme laittoman maahantulon järjestäjää. Kuusi saapui Kyprokselle maan pohjoisosan kautta ja ylitti linjan laittomasti.

Ylityspaikkojen ulkopuolella tukikohta-alueen poliisi suorittaa satunnaisesti riskeihin ja tiedusteluun perustuvaa partiointia laittoman maahantulon torjumiseksi. Tätä partiointia täydennetään tukikohta-alueen tullin partioinnilla ja sotilaallisilla resursseilla.

Paikalliset asukkaat ja maanviljelijät käyttävät edelleen *Pergamosin* kylässä (sijaitsee osittain tukikohta-alueella ja osittain Kyproksen pohjoisosassa) tai sen läheisyydessä sijaitsevia useita luvattomia ylityspaikkoja, joita on erityisen vaikea valvoa. Tukikohta-alueen hallinto on lisännyt partiointia näillä alueilla kahdesta syystä: lintujen laittoman pyydystämisen ja laittomien linjanylitysten estämiseksi. Kuten aiemmissa vihreää linjaa koskevissa kertomuksissa on todettu, nämä luvattomat ylityspaikat ovat edelleen huolenaihe. Edellisten vuosien tapaan komissio toi ne esille tukikohta-alueen viranomaisten kanssa käymissään keskusteluissa ja kehotti niitä etsimään tyydyttävän ratkaisun tähän ongelmaan vuoden 2003 liittymisasiakirjan pöytäkirjassa N:o 3[13] olevan 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3. TAVAROIDEN LINJANYLITYS

3.1. Kaupan arvo

Komission asetuksen (EY) N:o 1480/2004[14] 8 artiklan mukaisesti Kyproksen turkkilainen kauppakamari, jäljempänä ’turkkilainen kauppakamari’, ja Kyproksen tasavallan viranomaiset ilmoittivat kuukausittain niiden tuotteiden tyypin, määrän ja arvon, joille on myönnetty saateasiakirjat. Molemmissa raporteissa on ilmoitettu tavarat, jotka ovat saapuneet hallituksen hallinnassa oleville alueille tukikohta-alueen hallinnon alaisuuteen kuuluvien *Pergamosin* ja *Strovilian* ylityspaikkojen kautta.

Turkkilaisen kauppakamarin raporttien mukaan niiden tavaroiden arvo, joille oli vuonna 2011 myönnetty saateasiakirjat, oli 29 954 867 euroa, kun taas kaupassa tosiasiallisesti liikkuneiden tavaroiden arvo oli 29 402 577 euroa.[15] Vihreän linjan ylittävän kaupan arvo vuonna 2011 oli viisinkertainen vuoteen 2010 verrattuna. Tämä merkittävä kasvu selittyy sähkön myynnillä Kyproksen pohjoisosasta hallituksen hallinnassa oleville alueille poikkeuksellisten olosuhteiden seurauksena. Sähkön myynnin arvo oli 24 085 775 euroa (82 prosenttia kaupasta). Kyproksen kauppa- ja teollisuuskamarin ja turkkilaisen kauppakamarin johtajat sopivat myynnistä sen jälkeen, kun Marin laivastotukikohdassa tapahtui heinäkuussa 2011 räjähdys, joka tuhosi suurimman osan läheisestä Vassilikoksen sähkövoimalasta. Sähkön myynti vaikutti merkittävästi vihreän linjan ylittävään kauppaan vuonna 2011. Oikean kuvan antamiseksi tavanomaisesta vihreän linjan ylittävästä kaupasta tässä kertomuksessa esitetään sekä sähkön myynnin sisältävät luvut että luvut ilman sähkön myyntiä.

---

12 Egypti: 6, Nigeria: 2, Syyria: 2, Georgia: 2, Sri Lanka: 3, Intia: 1, Bangladesh: 1, Nepal: 1.

13 EUVL L 236, 23.9.2003, s. 940.

14 Komission asetus (EY) N:o 1480/2004, annettu 10 päivänä elokuuta 2004 (EUVL L 272, 20.8.2004, s. 3).

15 Ks. tämän kertomuksen liitteet I–III.

Ilman sähkön myyntiä tarkasteltuna turkkilaisen kauppakamarin raporttien mukaan niiden tavaroiden arvo, joille oli raportointijaksolla myönnetty saateasiakirjat, oli 5 869 092 euroa, kun taas kaupassa tosiasiallisesti liikkuneiden tavaroiden arvo oli 5 316 803 euroa.

Kyproksen tasavallan viranomaisten raporttien mukaan linjan ylittäneiden tavaroiden kauppa-arvo kasvoi 28 923 500 euroon eli 560 prosenttia. Linjan ylittäneiden tavoiden kauppa-arvo (ilman sähkön myyntiä) laski 6,5 prosenttia (5 173 233 eurosta vuonna 2010 4 827 454 euroon vuonna 2011). Tämä johtui pääasiallisesti kivitavaran, kuten marmorin, tiilen ja rakennusmateriaalien, kaupan vähenemisestä, joka voi selittyä talouskriisillä ja rakennusalan lamalla. Myös vihanneskauppa supistui ja perunakaupan hidastuminen jatkui edelleen. Perunat olivat vuoteen 2010 asti merkittävin yksittäinen tuote vihreän linjan ylittävässä kaupassa (jopa 30 prosenttia kokonaiskaupasta). Vuonna 2011 perunakaupan arvo oli alle prosentin vihreän linjan ylittävän kaupan kokonaisarvosta. Tämä johtui pääasiallisesti perunan ylituotannosta hallituksen hallinnassa olevilla alueilla, mikä vähensi tarvetta ostaa perunaa Kyproksen pohjoisosasta.

Vaikka kauppa hallituksen hallinnassa olevilta alueilta Kyproksen pohjoisosaan ei kuulu vihreää linjaa koskevan asetuksen soveltamisalaan, se kasvoi Kyproksen kauppa- ja teollisuuskamarin lukujen mukaan yli kaksinkertaiseksi: 2 272 493 euroon vuonna 2011 (edellisellä jaksolla 1 090 086 euroa). Pääsyy merkittävään kasvuun oli hallituksen hallinnassa olevilla alueilla valmistettujen tavaroiden toimitus Kyproksen pohjoisosassa toteutettuun EU:n rahoittamaan hankkeeseen. Kauppa hallituksen hallinnassa olevilta alueilta Kyproksen pohjoisosaan on näin ollen 7,85 prosenttia kaupasta päinvastaiseen suuntaan (21 prosenttia vuonna 2010). Kun vihreän linjan ylittävää kauppaa tarkastellaan ilman sähkön myyntiä, kauppa hallituksen hallinnassa olevilta alueilta Kyproksen pohjoisosaan on 46 prosenttia kaupasta päinvastaiseen suuntaan.

Kyproksen turkkilaisyhteisö käyttää edelleen kauppajärjestelmää, jossa otetaan periaatteessa huomioon vihreää linjaa koskevassa asetuksessa säädetyt rajoitukset. Tätä kauppajärjestelmää ei kuitenkaan aina sovelleta johdonmukaisesti, minkä vuoksi kestävien kauppasuhteiden luominen on vaikeaa. Kyproksenturkkilaiset ovat avoimesti ilmoittaneet paikallisen yritystoiminnan suojelun olevan pääsyy siihen.

3.2. Tavaralajit

Vuonna 2011 kauppaa käytiin eniten sähköllä ja sen jälkeen raakametalliromulla, tuoreella kalalla ja muovilla.[16]

Sähkön lisäksi markkinoille tuli raportointijaksolla muitakin uusia tuotteita (esim. granaattiomena ja koristesora), mutta niiden vaikutus kauppaan oli vähäinen.[17]

Linjan yli käytävästä kaupasta 99,66 prosenttia oli saaren sisäistä kauppaa. Loput 0,34 prosenttia koostui rauta- ja teräsromun myynnistä Intiaan; sen kauppa-arvo oli 93 850 euroa (vuonna 2010 123 788 euroa). Nämä kaupat edellyttivät sellaisen yrityksen osallistumista, joka on rekisteröity hallituksen hallinnassa olevilla alueilla hoitamaan EU:n sisäistä kauppaa ja kolmansiin maihin vientiä koskevia muodollisuuksia. Raportointijaksolla

[16] Ks. tämän kertomuksen liite IV.

[17] Koristesoran ja granaattiomenoiden osuus oli vain 0,4 prosenttia vihreän linjan ylittävän kaupan kokonaisarvosta.

ei käyty tavarakauppaa muiden EU:n jäsenvaltioiden kanssa (vuonna 2010 tavarakaupan arvo oli 17 693 euroa).

3.3. Sääntöjenvastaisuudet

Kyproksen tasavallan viranomaiset ilmoittivat raportointijaksolla neljä sääntöjenvastaisuustapausta, joiden kauppa-arvo oli yhteensä 2 590 euroa (0,008 prosenttia vihreän linjan ylittävästä kokonaiskaupasta). Kyseisille tavaroille ei annettu linjanylityslupaa erinäisistä hallinnollisista syistä (asiakirjoja puuttui tai tavaroita ei ollut merkitty CE-merkintävaatimusten mukaisesti).

3.4. Jäljellä olevat esteet ja ongelmat tavaroiden liikkumisessa

Linjan ylittävässä kaupassa on edelleen esteitä. Kuten edellisessä kertomuksessa jo mainittiin, kysymykseen kyproksenturkkilaisten kuorma-autojen linjanylityksestä hallituksen hallinnassa oleville alueille ei ole toistaiseksi löytynyt tyydyttävää ratkaisua. Komissio käy kuitenkin Kyproksen tasavallan toimivaltaisten viranomaisten kanssa teknisiä keskusteluja ongelman korjaamiseksi. Samalla yritetään hakea toimivia järjestelyjä muun muassa tieturvallisuuteen liittyvien huolenaiheiden poistamiseksi.

Elintarvikkeiden liikkumisessa ilmeni joitakin ongelmia. Kyproksen tasavallan viranomaiset eivät sallineet tiettyjen tuotteiden (esim. leivän) viemistä linjan yli terveysviranomaisten ilmaistua huolensa Kyproksen pohjoisosassa käytetystä tuotantomenetelmästä. Komission annettua joitakin lisäselvennyksiä kyseiset tavarat ovat kuitenkin ylittäneet linjan ongelmitta.

Kuten aikaisempinakin vuosina, kyproksenturkkilaiset kauppiaat kertoivat edelleen kauppaa haittaavista vaikeuksista saada tuotteitaan kauppojen hyllyille ja mainostaa tuotteitaan ja palveluitaan hallituksen hallinnassa olevilla alueilla. Nämä vaikeudet saattavat kuvastaa kyproksenkreikkalaisten keskuudessa laajalle levinnyttä haluttomuutta ostaa kyproksenturkkilaisia tuotteita. Tällainen asenne estää kauppaa. Kahden yhteisön välisen muun kuin vihreän linjan ylittävän kaupan määrä on kuitenkin moninkertainen. Turkkilaisen kauppakamarin arvioiden mukaan kyproksenturkkilaiset ostivat hallituksen hallinnassa olevilta alueilta 120 miljoonan euron arvosta tavaraa henkilökohtaisina matkatavaroina.

Tavaroiden salakuljetus linjan yli väheni vuonna 2011, ja Kyproksen tasavallan viranomaiset tekivät 1 538 takavarikointia (edellisellä jaksolla 545). Tukikohta-alueella tehtiin 281 takavarikointia *Pergamosin* ja *Strovilian* virallisilla ylityspaikoilla. Tavaroiden salakuljetus on kuitenkin edelleen yleistä. Tämä johtuu linjan maantieteellisestä luonteesta, jonka vuoksi salainen toiminta on mahdollista linjan koko pituudella. Tarkastuksia suoritetaan linjan läheisyydessä erityisesti kausiluonteisiin ongelmiin puuttumiseksi. Tällaisia ovat esimerkiksi riistan/lintujen tai ilotulitteiden tuominen hallituksen hallinnassa oleville alueille (myös itäisen tukikohta-alueen kautta). Myös savukkeita ja tupakkaa, eläintuotteita sekä väärennettyjä käsilaukkuja ja tekstiilejä on takavarikoitu. Kyproksen tasavallan viranomaisten mukaan hintaerojen kaventuminen on kuitenkin johtanut siihen, että salakuljetettavien tavaroiden määrä on pienenemässä. CYPOLin ja itäisen tukikohta-alueen linjalla suorittamalla partioinnilla on kaksi tavoitetta: salakuljetuksen torjunta ja laittoman muuttoliikkeen valvonta. Salakuljetukseen liittyviä tapauksia, joissa on nostettu syyte tuomioistuimessa, oli 11 vuonna 2009 ja yhdeksän vuonna 2010, mutta ei yhtään vuonna 2011.

Suurin osa tavaroista jäi kiinni vahvistetuissa ylityspaikoissa: Pylassa, tukikohta-alueella ja puskurivyöhykkeellä lähellä Zodiaa ja Potamiaa.

Puskurivyöhykkeellä sijaitsevan Pylan kylän kyproksenturkkilaisen väestön perinteisten tavarahankintojen osalta (vihreää linjaa koskevan asetuksen 4 artiklan 10 kohta) tukikohta-alueen hallinto valvoo muun muassa rakennusmateriaalien, kalan ja savukkeiden määriä ja kirjaa ne ylös.

3.5. Kaupan helpottaminen

Komissio jatkaa keinojen etsimistä linjan ylittävän kaupan lisäämiseksi. Komission päätöstä kumota linjaa koskevan asetuksen kielto ja sallia kaupankäynti uusilla maataloustuotteilla, ensisijaisesti meijerituotteilla (maito, juusto, jogurtti ja hera), voidaan harkita sitten, kun riippumattomien asiantuntijoiden tekemiin arviointimatkoihin perustuvien suositusten ehdot täyttyvät. Komissio poisti raportointijaksolla velvoitteen kasvattaa suoraan sertifioiduista siemenperunoista perunat, joista käydään kauppaa vihreän linjan yli. Vielä on kuitenkin liian aikaista arvioida, onko komission päätös vaikuttanut myönteisesti vihreän linjan ylittävään kauppaan.

Muita tuotteita, joihin kauppakamari on osoittanut kiinnostusta, ovat kalanviljelylaitoksista saatava kala ja etanat. Lisäksi on ilmaistu yleistä kiinnostusta eläviä eläimiä ja eläintuotteita koskevan kaupan kiellon poistamiseen sillä edellytyksellä, että nämä tuotteet ovat EU:n säännösten mukaisia. Kyproksen tasavalta on toistuvasti ilmaissut halukkuutensa tutkia mahdollisuutta laajentaa niiden tavaroiden luetteloa, jotka voivat ylittää linjan hallituksen hallinnassa oleville alueille.

Kyproksen tasavallan viranomaiset ilmoittivat komissiolle käyttöön otetuista järjestelyistä, jotka koskevat tavaroiden liikkumista erityistapauksissa hallituksen hallintaan kuuluvilta alueilta sen hallintaan kuulumattomien alueiden läpi takaisin hallituksen hallintaan kuuluville alueille Limnitisin ylityspaikan kautta (joka avattiin lokakuussa 2010). Komissio ilmoitti Kyproksen tasavallan viranomaisille, että tämä käytäntö on saatettava EU:n lainsäädännön mukaiseksi tarkistamalla vihreää linjaa koskevaa asetusta, joka on yksinomainen tavaroiden ja henkilöiden liikkumista linjan yli sääntelevä oikeudellinen väline.

4. PÄÄTELMÄT

Kuten aiemmissa kertomuksissa on todettu, linjan valvonta vahvistetuissa ylityspaikoissa on tyydyttävää. Pysäytettyjen laittomien maahantulijoiden määrä raportointijaksolla näyttää vahvistavan laskusuuntauksen, mutta kolmansien maiden kansalaisten laiton linjanylitys on edelleen ongelma. Komissio katsoo, että laittoman maahanmuuton estämiseksi olisi tärkeää, että Kyproksen tasavalta ja tukikohta-alueen hallinto lisäävät edelleen linjan valvontaa ylityspaikkojen välillä. Komissio on huolissaan muutamista ylityspaikoilla lokakuussa ja joulukuussa 2011 sattuneista tapauksista ja keskustelee jatkossakin Kyproksen tasavallan viranomaisten kanssa kaikesta sellaisesta kehityksestä, joka voi merkitä politiikan muutosta.

Linjan ylittävän kaupan arvo vuonna 2011 oli viisinkertainen vuoteen 2010 verrattuna. Merkittävä nousu johtui sähkön myynnistä Kyproksen pohjoisosista hallituksen hallinnassa oleville alueille, sillä sen arvo oli yhteensä 24 085 775 euroa. Kun vihreän linjan ylittävää kauppaa tarkastellaan ilman sähkön myyntiä, tavanomaisen kaupan arvo laski kolmatta kertaa peräkkäin sen jälkeen, kun vihreää linjaa koskeva asetus tuli voimaan vuonna 2004 (6,5

prosenttia eli 4 827 454 euroon, kun sen arvo vuonna 2010 oli 5 173 233 euroa). Sähkön jälkeen eniten kauppaa käytiin raakametalliromulla, tuoreella kalalla, muovilla ja kivitavaroilla. Kaiken kaikkiaan vihreän linjan yli käytävä kauppa on edelleen varsin vähäistä, mikä johtuu osittain asetuksen rajoitetusta soveltamisalasta. Myönteisistä muutoksista on mainittava Kyproksen kauppa- ja teollisuuskamarin ja turkkilaisen kauppakamarin johtajien tekemä sopimus sähkön toimituksesta hallituksen hallintaan kuulumattomilta alueilta sen hallintaan kuuluville alueille laivastotukikohdassa heinäkuussa 2011 tapahtuneen valitettavan räjähdyksen seurauksena. Sopimus on vilkastuttanut vihreän linjan ylittävää kauppaa ja lisännyt yhteisöjen välistä luottamusta.

Raportointijaksolla kaupassa oli edelleen joitakin esteitä. Kyproksenturkkilaiset hyötyajoneuvot, varsinkin linja-autot ja yli 7,5 tonnin kuorma-autot, voivat liikkua koko saarella vain, jos ajokortti ja katsastustodistus on myönnetty hallituksen hallinnassa olevalla alueella. Komissio on aloittanut asiasta vastaavien Kyproksen tasavallan viranomaisten kanssa tekniset neuvottelut toimivan ratkaisun löytämiseksi tähän ongelmaan. Muidenkaan tullin ulkopuolisten kaupanesteiden osalta ei ole tapahtunut lisäedistystä.

Tavaroiden salakuljetus linjan yli on vähentynyt, mutta on edelleen laajamittaista.

Tavaroiden liikkuminen hallituksen hallinnassa olevilta alueilta Limnitisin ylityspaikan kautta Kyproksen pohjoisosaan ja takaisin hallituksen hallinnassa oleville alueille edellyttää virallistamista vihreää linjaa koskevaan asetukseen tehtävällä muutoksella.

Komission loppupäätelmä on, että vihreää linjaa koskeva asetus muodostaa edelleen käyttökelpoisen perustan, joka mahdollistaa henkilöiden ja tavaroiden siirtymisen Kyproksen tasavallan hallituksen hallinnassa oleville alueille / olevilta alueilta. Komissio jatkaa asetuksen täytäntöönpanon seuraamista.